

notícies

del Parc Agrari del Baix Llobregat 2005: febrer. Núm. 13

Dossier especial: Jornades tècniques de fructicultura **Notícies:** Acord amb l'Agència Catalana de l'Aigua • El rec vell de Sant Vicenç, connectat a la xarxa elèctrica **Subvencions:** Atorgaments dels ajuts per a les cooperatives i entitats agràries corresponents al 2004 **Entrevista:** Joan Caball, coordinador nacional d'Unió de Pagesos **Reportatge:** Saló internacional del gust **Visites:** Consell Amsterdamès per al Desenvolupament Urbà • Sessió fòrum a Can Comas

EDITORIAL

Cap a una agricultura sostenible i integrada amb el medi

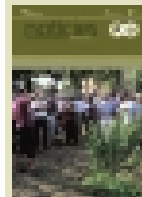
El tancament del programa europeu Life "L'Ane-lla Verda: una proposta de planificació territorial sostenible" on s'inclouia, entre altres, el projecte de l'Arborètum de Can Comas, va ser el motiu de l'organització de les "Jornades tècniques de fructicultura sobre recuperació de varietats tradicionals de fruiters i aplicació de mesures agroecològiques". Les sessions van tenir lloc, el passat mes d'octubre, a la masia de Can Comas i han estat una fita important, tant per la qualitat de les ponències, nombre i participació dels assistents, com per la repercussió que han tingut en el propi sector fructícola, dins i fora del parc.

En les jornades s'ha posat de manifest l'encert de l'Arborètum en la salvaguarda de varietats de fruiters que es troben en fase d'extinció. Un encert que va més enllà de la salvaguarda d'un patrimoni genètic: l'Arborètum té també un valor antropològic important que respon a la simbiosi que els pagesos i les pageses tenen amb la terra i amb la seva història personal i col·lectiva. Aquesta simbiosi, sovint, des de la ciutat, no s'acaba d'entendre, però és fonamental a l'hora de gestionar un territori com el del Parc Agrari. Prova d'aquesta estreta unió, la trobem en el gran interès que ha despertat en el sector fructícola el projecte i en la seva gran col·laboració en la prospecció de varietats. A ells, tècnics i pagesos i pageses, cal agrair-los que disposem de l'Arborètum.

En les jornades, es feu palès l'interessant paper que desenvolupen les Agrupacions de Defensa Vegetal (ADV) a l'hora d'avançar cap a produccions integrades i ecològiques, i a la importància de disposar de tècnics competents. Atents a les necessitats dels pagesos associats, aquests tècnics són capaços de transmetre, no tant informació, sinó coneixements, per tal que el pagesos i pageses entenguin la importància de la feina que fan. No es tracta, únicament, d'una lluita per evitar les pèrdues econòmiques degudes a plagues i malalties, sinó, també, per obtenir productes de qualitat que ofereixin al mercat productes sans. I tot, sobre la base d'agroecosistemes que mantinguin la seva capacitat productiva alhora que augmentin la seva biodiversitat. Un cop més, apareix la necessària simbiosi home/dona i natura.

Per tot això, des del Consorci del Parc Agrari s'ha fet una aposta important per les ADV i altres associacions encaminades al foment de la producció agrària i ecològica mitjançant l'establiment de convenis per tal que rebin ajuts que els faci possible consolidar la seva funció i concertar l'experimentació que ambdues parts considerin prioritària. El camí s'ha iniciat, cal continuar-lo i, si és possible, accelerar-lo, en la consecució d'unes produccions de qualitat i plenes garanties per al consumidor.

Sumari

Editorial	Pàg. 2
L'Agència Catalana de l'Aigua respecta el Parc Agrari en la col·locació del tub de retorn d'El Prat a Sant Boi	Pàg. 3
El rec vell de Sant Vicenç ja està connectat a la xarxa elèctrica	Pàg. 3
Jornades de fructicultura	
Crònica de les jornades	Pàg. 4
Entrevista amb Javier Tello	Pàg. 6
Balanc de les proves de camp de l'ADV de fruita	Pàg. 7
Entrevista amb Joan Caball, coordinador nacional d'Unió de Pagesos	Pàg. 10
Atorgament dels ajuts per a les cooperatives i altres entitats agràries, corresponents a l'any 2004	Pàg. 12
El Sr. Josep Mayoral, nou Diputat-President de l'Àrea d'Espais Naturals de la Diputació de Barcelona ..	Pàg. 12
Presència dels tècnics del Parc Agrari al "Salone Internazionale del Gusto", reconeguda biennal gastronòmica	Pàg. 13
El Parc Agrari: model a seguir per als Ajuntaments de Granada i Motril	Pàg. 14
Presència dels productes del parc en diverses trobades europees ..	Pàg. 14
El Consell Amsterdams per al Desenvolupament Urbà visita el Parc Agrari	Pàg. 15
Can Comas acull directius d'administracions locals de la província de Barcelona en una sessió fòrum	Pàg. 15

Amb el suport de:

Per demanar informació del Parc Agrari del Baix Llobregat podeu dirigir-vos a:

DIPUTACIÓ DE BARCELONA
Àrea d'Espais Naturals
Oficina Tècnica d'Acció Territorial

Comte d'Urgell, 187, 3a planta - 08036 Barcelona
Tel. 934 022 483 - Fax 934 022 897
e-mail: parcagrari@diba.es

CONSELL COMARCAL DEL BAIX LLOBREGAT
Presidència i administració

Parc Torreblanca, Ctra. N-340 - 08980 Sant Feliu de Llobregat
Tel. 936 852 400 - Fax 936 851 868
e-mail: parcagrari@elbaixllobregat.net

UNIÓ DE PAGESOS
Oficina comarcal del Baix Llobregat

Mossèn Cinto Verdaguier, 84 bxs. - 08830 Sant Boi de Llobregat
Tel. 936 525 700 - Fax 936 525 701
e-mail: baixllobregat@uniopagesos.org

e-mail:
parcagrari@diba.es

Web del Parc Agrari del Baix Llobregat:
<http://www.diba.es/parcagrari>

Web de l'Informatiu dels Parcs:
<http://www.diba.es/parcsn/newsletter>

D'acord amb la Llei de protecció de les dades de caràcter personal, si desitgeu fer ús del dret de cancel·lació de les vostres dades i deixar de rebre aquesta publicació, comuniquem-ho a Can Comas, Centre d'informació i serveis del parc, tel. 934 022 483, fax 933 794 800, parcagrari@diba.es.

L'Agència Catalana de l'Aigua respecta el Parc Agrari en la col·locació del tub de retorn d'El Prat a Sant Boi

Un cop resolt el traçat, es qüestiona ara la qualitat agronòmica de l'aigua

Finalment, l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA) ha acceptat la proposta de traçat de la conducció per a l'aprofitament de l'afluent de l'Estació Depuradora d'Aigües Residuals (EDAR) del Baix Llobregat exposada pel Consorci del Parc Agrari. Abans, però, han estat necessàries més de mig any de converses i propostes alternatives, la presentació d'al·legacions i un recurs de reposició a l'aprovació del projecte (veure "Notícies del Parc Agrari", núm. 10).

Finques agràries en perill

En la proposta inicial del traçat, el tub de retorn creuava diverses finques agràries en plena producció -Can Comas, entre d'altres- i ocupava temporalment una franja de 36 m. A més, parcel·les properes a la canonada principal es veien afectades per l'obra.

Ara, en canvi, el tub passarà per un camí de serveis situat al costat mateix del Llobregat. Amb aquesta modificació s'evita l'impacte negatiu en el territori.

Els responsables del Parc Agrari destaquen el grau de receptivitat així com la predisposició mostrada pel nou organigrama de l'ACA, encapçalat pel Sr. Jaume Solà i Campmany, qui n'és el director. En l'etapa anterior, els tècnics del parc no

■ El tub passarà per un camí de serveis evitant l'impacte negatiu en el territori.

aconseguiren ser escoltats. Actualment, la proposta de modificació de traçat s'ha acceptat sense entrebancs. "Es tracta d'un punt d'inflexió en les nostres relacions", destaca Ramon Terricabras, gerent del Parc Agrari. "Esperem que la bona sintonia actual caracteritzi les nostres relacions d'ara endavant."

Un cop resolt el traçat del tub, el debat se centra ara en la qualitat de l'aigua que

s'oferirà. Tot i que les condicions sanitàries estan garantides, la comunitat de regants i els responsables del parc temen que l'aigua depurada tingui un excés de sal i no reuneixi les suficients garanties agronòmiques.

Totes les entitats implicades treballen conjuntament per arribar a una solució satisfactòria per als conreus del Parc Agrari. 🗣️🌱

El rec vell de Sant Vicenç ja està connectat a la xarxa elèctrica

Un nou transformador entra en funcionament i soluciona els problemes de subministrament

El rec vell de Sant Vicenç dels Horts, que fins fa poc funcionava amb un generador autònom que no garantia l'arribada de corrent de forma segura i estable, compta amb un nou transformador connectat directament a la xarxa elèctrica.

La nova connexió i el transformador han estat finançats, per una banda, amb l'aportació del Parc Agrari, i, per l'altra, amb l'aportació més elevada, aconseguida per la mateixa comunitat

de regants, a través del Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca (DARP) de la Generalitat de Catalunya.

La qüestió de l'aigua

La de Sant Vicenç dels Horts és l'única experiència al Parc Agrari de reg amb aigua d'afluent de depuradora. Quan es va construir la depuradora de Sant Feliu, ubicada al marge esquerra del riu, ja es va preveure bombejar

aigua fins al marge dret, riera de Cervelló amunt. Allí, els pagesos amb parcel·les formen part d'una de les comunitats de regants més antigues i amb més activitat.

Encara que la qualitat sanitària de l'aigua està totalment garantida, la comunitat de regants, que fa més de quatre anys que usa aigua de depuradora, segueix qüestionant-ne la qualitat agronòmica. 🗣️🌱

Jornades de fructicultura

Una de les propostes més interessants dutes a terme recentment al Parc Agrari ha estat la celebració de les "Jornades tècniques de fructicultura: recuperació de varietats tradicionals de fruiters i aplicació de mesures agroecològiques". Les sessions, organitzades per l'Associació de Defensa Vegetal (ADV) de fruita del Baix Llobregat i pel Consorci del Parc Agrari del Baix Llobregat, tingueren lloc els dies 7 i 8 d'octubre del 2004, a la masia de Can Comas.

En aquest dossier informatiu presentem la crònica sobre el desenvolupament de les jornades amb l'anàlisi de les diverses ponències que s'hi van presentar així com una entrevista amb el Sr. Javier Tello, enginyer agrònom, pare de la biofumigació i ponent a les jornades. Finalment, el balanç de les proves de camp corresponents al 2004 de l'ADV de fruita del Baix Llobregat tanca l'especial.

Patrimoni genètic, fruita de qualitat i bones pràctiques: temes centrals de les Jornades de fructicultura

Tècnics i pagesos destaquen l'èxit de participació i la qualitat de les ponències

L'any 2001, el Parc Agrari del Baix Llobregat va presentar la proposta de projecte Life "L'Anella Verda: una proposta de planificació territorial sostenible" dintre del qual s'inclouïa el projecte "Implantació d'un Arborètum per a la recuperació d'espècies i varietats tradicionals d'arbres fruiters (fruita dolça) al Parc Agrari del Baix Llobregat". El projecte fou aprovat per la Comissió europea i va implementar-se l'any 2002. Actualment, recull un total de 62 varietats de 9 espècies fruiteres i ocupa una superfície total de 1,5 ha. Aquesta col·lecció és el fruit del treball conjunt realitzat entre el Parc Agrari, l'Agrupació de Defensa Vegetal de fruita del Baix Llobregat i l'Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentària, així com de la col·laboració dels nombrosos pagesos i entitats agràries, que han subministrat el material vegetal per a la introducció de les varietats a l'Arborètum.

Fruit d'aquesta col·laboració, i en el marc del projecte Life, es van organitzar les Jornades tècniques de fructicultura sobre "Recuperació de varietats de fruiters i aplicació de mesures agroecològiques", amb un doble objectiu: en primer lloc, donar a conèixer, a través de l'Arborètum, la gran diversitat de conreus fructícoles i la seva importància en l'agricultura de la comarca del Baix Llobregat; i, en segon lloc, presentar diferents aspectes tècnics relacionats amb el conreu de fruiters, que permetin conèixer millor els cultius fructícoles i facin possi-

ble una millora de la seva qualitat així com de la rendibilitat de les empreses agràries de la comarca.

Can Comas, escenari de les jornades

Les jornades es van celebrar els dies 7 i 8 d'octubre a la masia de Can Comas, Centre d'informació i serveis del Parc Agrari del Baix Llobregat. Els continguts van estructurar-se en tres grans blocs. El primer es va centrar en la salvaguarda del patrimoni genètic i la seva gestió; el segon, en la producció i comercialització de fruita de qualitat; i, el tercer, en les bones pràctiques en el conreu de fruiters.

A les jornades, adreçades a tècnics del sector agrari i també a pagesos i professionals agraris, van assistir-hi un total de 102 persones, entre pagesos del Baix Llobregat, tècnics d'agrupacions de

defensa vegetal d'altres comarques d'arreu de Catalunya, tècnics de l'IRTA, tècnics de cooperatives, tècnics del DARP i tècnics d'administracions locals.

Van inaugurar les jornades el Coordinador Comarcal d'Unió de Pagesos, Sr. Miquel Reverter, el Director General de producció, innovació i indústries agroalimentàries del Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca (DARP), Sr. Salvador Puig, i l'aleshores Diputat de l'Àrea d'Espais Naturals de la Diputació de Barcelona, Sr. Francesc Martos.

En el primer bloc es van presentar les dues col·leccions de varietats tradicionals de fruiters més rellevants a Catalunya: "L'Arborètum de varietats tradicionals d'arbres fruiters del Parc Agrari" i "El fruiterar del Centre de Conservació de plantes cultivades de Can Jordà del Parc Natural de la zona volcànica de la

■ Joan Girona, del Centre UdL-IRTA, en un moment de la seva intervenció.

■ Andreu Vila i Núria Cuch, tècnics de l'ADV de fruita, van presentar el resum de les proves de camp corresponents al 2004.

Garrotxa". Josep Roselló, de l'Estació experimental de Carcaixent (València), va tancar el primer bloc exposant els fonaments de l'agricultura ecològica i la importància de les varietats locals i la diversitat vegetal. Roselló explicà que s'han realitzat assaigs en els que es mesurava la diversitat biològica de l'entomofauna present en dos sistemes agraris, un de convencional i un d'ecològic. Els resultats aconseguits foren clarificadors: els artròpodes presents en el sistema ecològic eren molt superiors als presents en el sistema químic.

El segon bloc de les jornades va tractar, en primer lloc, de les tècniques de poda i aclareig en fruiters. La presentació va ser a càrrec de Joaquim Carbó, tècnic de l'IRTA. En segon lloc, Andreu Vila i Núria Cuch, tècnics de l'Agrupació de Defensa

Vegetal de fruita del Baix Llobregat, van presentar el resum de les proves de camp realitzades durant l'any 2004 al Baix Llobregat. El document apareix publicat en aquest mateix especial jornades (pàg. 7-9). Cal destacar que la revista d'àmbit estatal "Fruticultura profesional" publica un resum de les ponències presentades al llarg de les jornades (núm. 146) així com, núm. 147 edició extraordinària de resum anual, un article amb el resum de les proves de camp de l'ADV de fruita del Baix Llobregat.

Sistemes de reg en fruiters

Les bones pràctiques en el conreu de fruiters van ser el tema central del tercer bloc de les jornades. Joan Girona, del Centre UdL-IRTA va exposar, en la seva intervenció, els diferents sistemes de reg en fruiters.

Josep Lluís Batllori, del Servei de Sanitat Vegetal del DARP, i Marià Vilajeliu, del Centre IRTA Mas Badia, van centrar la seva exposició en l'àrea de reducció d'insecticides. En la seva presentació, es va senyalar que l'objectiu del treball sobre les àrees pilot de reducció d'insecticides -en el qual han participat, a més del DARP, algunes cooperatives i els seus tècnics-, fou el de minimitzar l'aplicació d'insecticides convencionals des del maig fins a la collita aplicant tècniques de control alternatives en un nucli important de plantacions comercials de pomeres; determinar el nivell d'eficàcia d'aquestes tècniques; ajudar a la incidència d'altres plagues; i produir fruita amb millor adaptació a les normatives

europées i de major valor comercial. Batllori va concloure que es va obtenir una incidència molt baixa d'altres plagues, una reducció d'insecticides (3 o 4 mesos sense), una adaptació a les normatives de les organitzacions més exigents i un aspecte diferencial positiu per valorar la fruita.

"Cal produir fruita adaptada a les normatives europees"

Per la seva part, Joan Bonic, President de l'Associació de productors de fruita dolça de Sant Joan

Despí, va presentar un projecte d'implantació d'un programa de Residu 0 de pesticides en pomera. L'objectiu de la implantació era obtenir la collita del producte agrícola sense que aquest contingui traces apreciables de pesticides. El bloc el va tancar Javier Tello, qui va centrar la seva intervenció en el control de patògens en el sòl i que va propiciar un interessant debat -amb una gran participació i entusiasme per part dels públic assistent- sobre el control de patògens en el sòl. A continuació, publiquem una entrevista realitzada al Sr. Tello. L'acte de cloenda va ser encapçalat pel President de l'ADV de fruita del Baix Llobregat, Sr. Albert Bou, pel Director General de l'Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentària, Sr. Josep Tarragó, i per la Presidenta del Consorci del Parc Agrari del Baix Llobregat, Sra. Rosa Boladeras.

Des del Consorci del Parc Agrari s'ha valorat molt positivament el resultat de les jornades, no només per l'elevada assistència i per la gran qualitat de les ponències, sinó pel grau de participació dels assistents i també per l'entusiasme amb què s'han rebut aquestes jornades per part, especialment, dels tècnics i pagesos de la comarca del Baix Llobregat.

La revista "Fruticultura profesional" recull, en dos números, les jornades Aquesta publicació d'àmbit estatal presenta, en el núm. 146, un resum de les ponències presentades al llarg de les jornades i dedica, en el seu núm. 147 (edició extraordinària de resum anual), un article al resum de les proves de camp de l'ADV de fruita del Baix Llobregat de l'any 2004.

“Els pagesos han de ser els amos dels seus mitjans de producció, inclòs el material vegetal”

Javier Tello, ponent a les Jornades tècniques de fructicultura

Javier Tello és enginyer agrònom de la Universitat d'Almeria. En la seva participació a les “Jornades de fructicultura”, va oferir la ponència ‘La vida en el sòl: control de patògens’ on es mostrà partidari de la recuperació de varietats tradicionals i de la utilització de pràctiques de cultiu no agressives.

Per què defensa aquest tipus d'agricultura oposada als interessos de les empreses de llavors i de productes químics?

L'agricultor ha de ser l'amo dels seus mitjans de producció, inclòs el material vegetal com les llavors. Així ha sigut durant mil·lenis. El canvi en l'orientació dels gustos dels consumidors ha provocat la pèrdua de diversitat en el material vegetal de plantació (llavors, bulbs, esqueixos, etc.).

Perquè hi hagi diversitat, hi ha d'haver pagesos propietaris dels materials de plantació. De tota manera, no és agradable comprovar com els agricultors no han conservat els materials que havien rebut de generació en generació.

“Els agricultors no han sabut conservar el material rebut”

Quines solucions i mesures proposa per recuperar aquesta diversitat?

Existeixen els bancs de germoplasma, poc coneguts i, per tant, poc utilitzats. Però, aquests centres de conservació de materials vegetals tenen una capacitat limitada i no conserven tanta variabilitat com podrien fer-ho els mateixos pagesos.

Les empreses dedicades als agroquímics compleixen el seu paper, però no haurien de ser l'única font d'informació per al pagès. Cal donar als agricultors els coneixements suficients des d'entitats independents. Cal oferir-los coneixements tècnics que els permetin afinar les seves decisions. El pagès intueix que un determinat agroquímic té un efecte instantani magnífic, però desconeix els seus efectes a llarg plaç.

Ha descrit l'aparició de patologies provocades per l'aplicació de tècniques d'intensificació (utilització de regadiu en conreus de secà amb l'objectiu de millorar el volum de la collita). És un error tenir la productivitat com a únic criteri de selecció i gestió?

Javier Tello

Sí. L'agricultura és un sistema ecològic i, quan es modifica una de les seves parts, el conjunt pot veure's afectat. Si introduïm el reg en un cultiu tradicionalment de secà, s'incrementa la productivitat però hem modificat part del sistema. He explicat els casos de virosis en vinya (transmesa per un nemàtode del sòl) i de micosis en olivera (produïda per un fong, el *verticillium dahliae*). El resultat d'aquestes modificacions ha estat molt clar: dues malalties presents de forma molt discreta són, ara, dues preocupacions fitopatològiques de difícil control.

És considerat un dels pares de la biofumigació, tècnica que, enterrant les restes vegetals i cobrint-les amb plàstic, genera els antidòts naturals a fongs i bacteries. La recomana per a tot tipus de cultiu i malalties?

La biofumigació pot practicar-se sense plàstic. El plàstic transparent s'utilitza quan la tècnica s'acompanya de solarització. Els dos processos són totalment diferents, tot i que aconsegueixen un mateix efecte: la disminució de la gravetat de les malalties que tenen el seu origen en el sòl. La biofumigació enriqueix la terra de microorganismes sapròfits, alcohols, aldehids, àcids grassos, etc. Aquestes substàncies juguen un paper important en el control dels patògens. La biosolarització desinfecta (elimina vida), com qualsevol altre agroquímic dels anomenats fumigants. Les dues tècniques són vàlides, en qualsevol explotació, per al control dels patògens. I són una font incomparable de proveïment de matèria orgànica al sòl.

La ponència del professor Tello va propiciar un interessant debat.

L'ADV de fruita aposta per les mesures agroecològiques

Balanç de les proves de camp dutes a terme durant l'any 2004 per a la millora de la qualitat del sòl i el control de plagues

Des que fa 5 anys es va constituir l'ADV de fruita del Baix Llobregat, aquesta entitat no deixa d'aplicar, entre els seus associats, mesures per tal de millorar la rendibilitat dels conreus i la seva qualitat.

Tot i que moltes de les tècniques que es volien aplicar ja eren àmpliament conegudes en d'altres regions, l'equip tècnic de l'ADV va adonar-se que no hi havia experiències que avalessin els resultats en l'àmbit del Parc Agrari. Sense oblidar que, degut a la complexitat del sistema agrícola, és de vital importància el coneixement dels diversos factors locals que influeixen en la producció.

Per tot això, els darrers tres anys, l'ADV de fruita del Baix Llobregat ha anat posant en pràctica petites proves de camp que testessin la solució als problemes sanitaris de la zona.

Actuacions del 2004

L'any 2004, però, l'aposta ha estat més ambiciosa: amb el suport del Consorci del Parc Agrari, s'ha posat en marxa un conjunt d'experiències d'un abast més ampli i de resultats prometedors.

El objectiu principals d'aquestes proves són, en definitiva, la disminució de l'entrada d'insums externs a l'explotació - amb la corresponent reducció de costos

econòmics i ambientals- i tancar el cicle dins la parcel·la. L'aplicació de mesures agroecològiques és la via principal per assolir-los.

Així, la racionalització de la fertilització, l'ús de cobertes vegetals i dels adobs en verd, o el control de feromones són algunes de les mesures aplicades al Baix Llobregat per tal de millorar la qualitat de la producció fructícola.

Del total de proves realitzades durant la campanya del 2004, les següents són les que han aportat millors resultats en la seva aplicació:

- la confusió sexual de grafolita, anarsia i carpocapsa,
- la captura massiva de la mosca de la fruita,
- el control de patògens del sòl mitjançant la biofumigació,
- la utilització del caolí (argila) com a tractament alternatiu pel control de la mosca de l'olivera i de l'emposca en els presseguers,
- l'aplicació de *mulching* per al control de males herbes.

Les experiències de captura massiva han permès, per exemple, obtenir préssecs durant tot l'estiu sense cap residu d'insecticida. L'aplicació de tècniques de

confusió sexual en els lepidòpters que afecten el conreu del presseguer ha permès igualment aquesta eliminació de residus.

El control de patògens (principalment armillaria i rosellinia) és un afer més complex. Tot i obtenir uns primers resultats molt satisfactoris, s'haurà d'esperar les pròximes proves per tal de ratificar-ne l'efectiu control biològic. També la tècnica d'utilització d'argiles, com el caolí, necessita d'un període més llarg de proves abans no es pugui decidir normalitzar el seu ús a les explotacions.

Durant l'any 2005, es continuarà treballant en la millora de les aplicacions de totes aquestes tècniques.

Els bons resultats de la campanya del 2004, a més d'esperonar els productors membres de l'ADV de fruita del Baix Llobregat i els seus tècnics per continuar els assaigs aquest any, ja han donat els primers fruits de reconeixement i col·laboració per part de les administracions: a més del suport del Consorci del Parc Agrari del Baix Llobregat, el Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca de la Generalitat de Catalunya ha proposat el finançament d'una part del cost de les experiències de captura massiva de la mosca de la fruita, dins l'establiment d'un programa de lluita contra aquest dípter.

Resum i resultats principals del programa d'experimentació:

Confusió sexual per al control d'anarsia i grafolita

Aquestes dues espècies causen danys a presseguers i pruneres ja que piquen els brots tendres i el fruit (hi ha més perill a mida que s'acosta el punt de maduració). Per al seu control, ja fa molts anys que s'usen trampes amb difusors de feromona sexual femenina. El mascle, confós, no troba la femella i s'evita la posta.

Resultats:

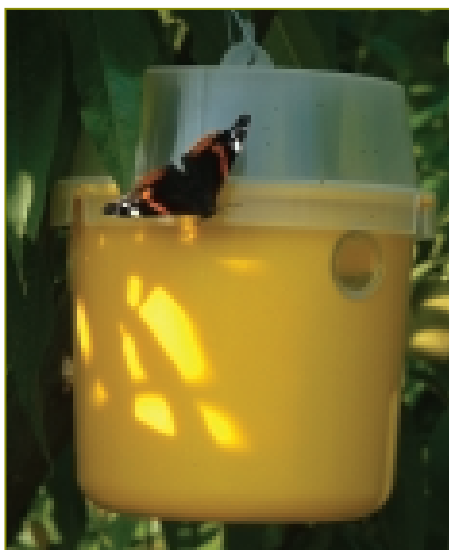
Els resultats obtinguts han estat positius

en les dues finques on s'ha aplicat. No s'han produït danys en la collita i no hi ha hagut captures d'adults. Això significa que s'ha truncat el cicle reproductiu d'aquesta plaga. Tot i així, el nivell de captures ha estat inferior al d'altres anys.

Encara que pot considerar-se un bon sistema de lluita, és necessari avaluar-ne els costos. Cal tenir en compte la possibilitat d'aplicar aquesta tècnica conjuntament amb la captura massiva de mosca per, així, disminuir, globalment, els tractaments químics.

Confusió sexual per al control de carpocapsa en pomes

La cydia pomonella és considerada una de les plagues clau en el conreu de pomes. A diferència dels lepidòpters que afecten els presseguers, la carpocapsa danya la fruita des de la primera generació. La larva que surt dels ous penetra la poma i es dirigeix a la part central de la fruita, buscant les llavors. Des de fa uns anys, a zones de Lleida i Girona es controla la carpocapsa amb trampes delta amb feromona sexual. En el moment en

■ La tècnica aplicada ha permès controlar la mosca en presseguer.

què es supera el llindar d'1 a 3 captures per trampa, es decideix fer un tractament.

Al Baix Llobregat, l'objectiu dels assaigs era comprovar l'eficiència de la tècnica de confusió sexual en parcel·les de petites dimensions, reduir les aplicacions d'insecticida i afavorir el control biològic de plagues secundàries.

Resultats:

Positiu, amb un 0% de danys en la producció, i sense que hagi estat necessari cap tractament durant els mesos de maig i juny. L'únic problema detectat ha estat

l'aparició de zeuzera, que va afectar als brots tendres d'algunes pomeres. Per combatre-la, es va fer un tractament de 15 dies amb organofosforats, fet que va propiciar l'aparició d'un focus d'aranyes (que també va ser controlat). Al llarg de l'any 2005, es planteja la utilització de la tècnica de confusió sexual per zeuzera i la captura massiva per ceratitis.

Captura massiva de mosca de la fruita amb atraients alimentaris

La mosca de la fruita (*Ceratitis capitata*) és la plaga que porta més problemes als fruiters, sobretot als presseguers. Es tracta d'un dípter amb un nombre variable de generacions, entre les 6 i les 8, i, al Baix Llobregat, sol aparèixer a mitjans del mes de juny. Els danys es produeixen quan la femella posa els ous a l'interior del préssec. Les larves s'alimenten, a l'interior de la fruita, de la seva polpa. Més tard, cauen a terra, s'enterren i passen a ser pupa. Pocs dies després, reapareixen convertits en adults i preparats per tornar a començar el cicle biològic. El controls habituals duts a terme fins ara amb tractaments químics no sempre han resultat efectius (sobretot en varietat tardanes). L'aparició de resistències als productes aplicats dificulta el control i comporta problemes de residus, la pèrdua de fauna auxiliar i efectes secundaris sobre el fruïter.

La tècnica de captura massiva utilitzada per l'ADV de fruita és força nova i suposa tot un repte. Consisteix en posar en trampes atraients alimentaris (diaminoalca, trimetilamina i acecat amònic) i un insecticida (diclorvos). S'ha utilitzat 25 trampes per ha, situades a les vores de les parcel·les (s'han anat movent per tal de millorar-ne els índexs de captura). La utilització d'un nombre reduït de trampes es deu a la voluntat de garantir la viabilitat econòmica de la tècnica.

Resultats:

Els resultats han estat molt bons, registrant-se danys inferiors als produïts amb el control químic. La tècnica aplicada ha permès controlar la mosca en presseguer. Des de l'ADV es proposa utilitzar una densitat de 30 trampes per ha en presseguers primerencs i de 60 per ha en varietats més tardanes.

Control d'empoasca amb argiles

El mosquit verd o empoasca és un cica-dèlid que provoca problemes al presseguer jove. L'insecte clava l'estilet en les parts tendres del presseguer i s'alimenta del floema. És difícil combatre'l, ja que té la capacitat d'alimentar-se d'un gran nombre de conreus. Tot i que es pugui controlar el seu atac, és difícil evitar que torni des d'altres conreus o des de males herbes. En altres zones de Catalunya, se'l combat amb organofosforats però l'ADV de fruita del Baix Llobregat ha apostat per un sistema alternatiu amb l'aplicació d'argiles i d'azadiractina (un dels components de la llavor del *neem*). Es tracta de formar una fina pel·lícula de partícules minerals que actuen com a barrera protectora. El producte actua a més com a repel·lent o confon la plaga pel canvi de color de l'arbre. En l'experimentació, s'ha utilitzat dues argiles, una d'elles comercial (caolí calcinat) i, una altra, local (caolí).

Resultats:

Malgrat els bons resultats, cal fer les aplicacions cada vegada que neix el brot tendre de l'arbre. L'aplicació d'argila no fa baixar les poblacions de mosquit verd de manera significativa però sí que les desplaça cap a males herbes o altres conreus.

Biofumigació

Al Baix Llobregat, fa molts anys que es repeteix el cultiu de fruiters en les mateixes parcel·les. La constant aplicació d'adobs minerals, productes químics i la matèria orgànica oblidada han provocat molts problemes de sòl. Les terres estan castigades i presenten infeccions greus de patògens (armillaria, rosellinia, *phytium*, etc.). Molts arbres moren i els replantats, sovint, tenen poc vigor. L'ADV fa 5 anys que busca solucions. S'han provat desinfeccions sense bons resultats ja que, 2 o 3 anys més tard, hi ha el mateix grau d'infestació. S'ha provat, també, la inoculació de fongs pel control biològic de patògens amb resultats desiguals, segons la zona.

La biofumigació es basa en l'efecte nociu que tenen sobre els patògens les emanacions gasoses produïdes per la fermentació de matèria orgànica fresca. A vegades, l'efectivitat es produeix, a més

de per l'efecte tòxic dels gasos, per les condicions anaeròbiques (falta d'oxigen) en què aquests es produeixen. En aquest sentit, l'ADV de fruita ha provat la sembra d'espècies bràssiques (naps, cols, raves...) per incorporar-les, posteriorment i en fresc, al sòl.

Resultats:

Tot i que no s'espera una eficàcia del 100%, els tècnics de l'ADV creuen que amb aquesta tècnica es pot aconseguir un efecte fungistàtic i un increment de fongs saprofitics, que competirien amb els patògens. Si bé, no es podran comprovar els resultats de forma immediata, l'objectiu és aconseguir un sòl més equilibrat. És important tenir clar que només es tracta d'una tècnica per ajudar que el balanç de microorganismes del sòl es col·loqui a favor del pagès. Per ser eficaç, l'aplicació d'aquesta tècnica hauria d'anar acompanyada de mesures agroecològiques de gestió del sòl: no aplicar productes químics al sòl, utilitzar cobertes vegetals segons el tipus de terreny, no oblidar la matèria orgànica, etc.

Tipus de *mulching* per al control de males herbes

El control de males herbes en el mateix rengle dels arbres és un dels majors problemes que es té en el maneig del sòl en fruiters. Als carrers, aquesta problemàtica pot solucionar-se amb segadores i picadores. El problema rau en el control del rengle de l'arbre; els herbicides no són sempre eficients i poden comportar contaminació de sòl i aigües. L'ADV ha estat assajant diferents sistemes de *mulching* per evitar la sortida d'herba i estalviar-se, així, haver de passar la segadora. Per a les diferents experiències, es va escollir la palla i l'escorça com a sistemes de *mulching* orgànic així com una malla utilitzada habitualment pel control de males herbes en horta i en certes zones de cítrics de Tarragona i València.

Resultats:

En les experiències realitzades, tant la palla com l'escorça han resultat insuficients per evitar la sortida de l'herba i ha estat necessari que passés la desbrossadora. La malla, en canvi, no ha deixat sor-

■ La biofumigació ajuda que el balanç de microorganismes del sòl es col·loqui a favor del pagès.

■ La malla sembla l'únic sistema viable i eficaç per evitar la sortida de males herbes.

tir cap herba dins la fila (exceptuant les vores de la malla, on ha calgut passar la desbrossadora manual). La malla sembla l'únic sistema viable i eficaç. Des de

l'ADV, però, es provaran, aquest any, altres tècniques de control de males herbes com la sembra de tapitzants o el control amb mitjans mecànics.

Entrevista

“Els espais periurbans han de gaudir de discriminació positiva”

Entrevista amb Joan Caball i Subirana, coordinador nacional d'Unió de Pagesos i conseller del CESE

Joan Caball compagina la seva tasca de coordinador nacional d'Unió de Pagesos amb la presidència de la Cambra Agrària de Girona. Com a representant sindical és membre de la NAT –secció d'Agricultura, Desenvolupament Rural i Medi Ambient– del Comitè Econòmic i Social Europeu (CESE). Aquest gironí nascut a Santa Llogaia d'Alguema (Alt Empordà) el 1964 ha estat el ponent d'un dictamen recent que defensa la dinamització dels espais agraris periurbans. El document vol ser una eina de referència que orienti les polítiques nacionals i autonòmiques.

El dictamen pot tenir repercussió en alguna normativa o llei europea?

La gestió del territori correspon als governs nacionals o autonòmics. El que sí pot fer Europa és marcar directives, com fa en d'altres sectors. És a dir, establir condicions mínimes i ratificar que els espais agraris periurbans tenen unes peculiaritats i unes característiques específiques i que, per tant, se'ls ha de dedicar una política de preservació i desenvolupament.

Si no es marquen criteris de preservació i no hi ha coresponsabilitat de gestió entre la UE i els estats, l'agricultura productiva té difícil subsistència en molts d'aquests espais.

La pressió i l'especulació són problemes generals a tota Europa?

Sí, en la definició d'agricultura periurbana hi ha dues visions; la nòrdica, amb països amb un fort creixement periurbà. Bèlgica, per exemple, té moltes hectàrees agràries que conviuen amb habitatges en zones rurals. Allí, l'activitat agrària es complementa amb les activitats derivades de la residència.

En canvi, als països del Sud, com el nostre, la població es concentra a les ciutats. Això no significa que no tinguem els mateixos problemes de pressió sobre l'espai que a Bèlgica.

L'aigua és, també, una preocupació comuna. Si al Sud s'intenta organitzar els recursos en funció de l'escassetat, al Nord, tot i que disposen de molt més volum, també treballen per optimitzar els recursos. A Holanda, per exemple, procuren

que els canals no quedin negats.

La dicotomia camp-ciutat i els seus conflictes inherents és comuna a tot Europa. Si no hi ha una política reguladora, el pagès té les de perdre perquè numèricament és molt inferior i la pressió urbana és fortíssima.

Quins són els principals valors dels espais periurbans?

L'obtenció de productes de qualitat en zones properes als nuclis urbans, la preservació mediambiental, la tasca d'aquests espais com a zones d'oci per als amants dels espais naturals, el paper que poden fer en l'ensenyament sociocultural i de coneixença de l'entorn, etc.: són valors que poden potenciar-se a tot Europa.

Aquí, a les zones de les valls, sempre hi hagut una forta competència per la terra, i el mateix passa, actualment, a molts països nòrdics, on fins fa poc no tenien aquest problema. Davant d'aquest fet calen legislacions reguladores. França ho ha legislat de forma bastant pragmàtica. Per contra, al nostre país sempre ha guanyat la pressió i l'especulació, i no els ordenaments jurídics. Els ajuntaments solen cedir als grups econòmics de pressió. No s'ha previst que tenir àrees verdes, ordenades i rendibles suposa un esforç i un cost econòmic que seria molt més gran si el pagès desaparegués; si fos l'Estat l'encarregat de pagar a jardiniers per al seu manteniment.

Fins ara, és evident que no s'ha donat

prou importància als espais rurals i no hi ha una legislació que protegeixi el pagès i reconegui la seva tasca clau en el territori.

A Catalunya, el pagès és prou conscient i fort per fer front a les pressions urbanes?

Numèricament, estem en minoria –representem un 3% del total de la població activa–. Hi ha zones, com l'àrea metropolitana de Barcelona, on aquest per-

centatge és molt més baix. Cal explicar a tothom les activitats que portem a terme, les necessitats de la ciutadania respecte el seu patrimoni natural i la política i actuacions que és necessari desenvolupar. Però, per a això, ens calen aliats, companys de viatge amb una visió similar a la nostra.

“No hi ha una legislació que protegeixi el pagès”

En la trobada d'Unió de Pagesos amb el President de la Generalitat, on se centrà el debat?

En la trobada, es va conversar sobre els Plans territorials parcials, que sembla que seran inclosos a la Llei de Política Territorial. Unió de Pagesos va mostrar el seu acord en intentar que s'acabin dins d'aquesta legislatura, però, abans que això arribi, hi ha zones concretes amb unes situacions molt crítiques i sensibles que caldria protegir de manera especial.

Quines zones cal preservar?

Cal un Pla d'Espais d'Interès Agrari que actui com el Parc Agrari al Baix Llobregat, on Diputació, pagesos i administració local cogestionen el territori. Cal preservar el camp de Tarragona que

sobreviu entre la refinaria i Port Aventura i entorns; les valls que envolten la regió de Girona; les zones d'horta de Lleida. Pel que fa al túnel de Bracons, vam estar-ne a favor, com a via de comunicació, però ens preocupa el que pot suposar, després, per a la Vall d'en Bas: que hi passi una carretera no significa destrossar el territori. Cal equilibrar-ho.

Quins beneficis reportaren els PEIN?

Amb els PEIN (Plans d'Espais d'Interès Natural), tot i que hi ha qui diu que no han servit per a res, s'aconseguí que els que promouen un eix viari o gestionen els plans urbanístics respectin i no afectin certes zones. Els nous plans haurien de ser una garantia per a què molts llocs d'interès agrari i natural es tinguessin en compte a l'hora de fer una planificació territorial. La legislació és un primer pas, però s'ha d'aconseguir l'entesa entre l'administració i la gent del territori. El debat no pot ser, únicament, en clau municipal: tots els ajuntaments voldrien el seu polígon edificable. Ha de dominar una visió àmplia, de tot Catalunya.

Als interessos municipals s'hi sumen els interessos personals de part de la ciutadania?

La decisió de requalificar un terreny, quasi sempre, és en mans dels governs locals. En els municipis, els interessos econòmics són molt forts i, a més, la ciutadania pot pressionar els alcaldes. Això podria evitar-se, en part, si fos la Generalitat, juntament amb els representants socials i

locals, la qui decidís la planificació de les actuacions sobre el territori de tot tipus de poblacions, rurals o urbanes.

Cal un òrgan que, no únicament observi el comportament agrícola arreu del país, sinó que debati, faci propostes i comuniqui la utilitat de la nostra agricultura. Tot això ha d'estar contemplat en el pacte amb el pagès.

Actualment, està molt de moda el tema del paisatge, s'ha creat l'Observatori Català del Paisatge, etc... Molt bé, però no ens parlin del paisatge com qui parla de fotos fixes bucòliques. Tenim un paisatge viu, interactiu, on hi ha molta activitat. El bosc que estan en millor estat són els que s'exploten, els que són talats, aquells on es planten arbres nous.

Els que no es toquen són els que abans es degeneren i corren més risc d'incendi.

Els propietaris forestals es queixen que no treuen profit dels boscos.

Aquesta és una altra antiga reivindicació. Hi ha dues possibilitats: o bé cobrar entrada per anar a collir bolets, pinyes, etc; o bé fer un contracte, un pacte entre el productor forestal i l'administració. A canvi que el propietari mantingui net el bosc, l'exploti correctament i mantingui els camins, hi ha d'haver un suport que pagui el que pogués ingressar cobrant una entrada.

Si no es pacta amb el pagès, aquest acaba renunciant a cedir la seva propietat

a qualsevol tipus d'activitat. La societat ha de saber que l'ús de vàlvules d'escapament naturals té un cost.

Els espais periurbans no són aliens a la demanda creixent de zones d'oci i esbarjo. Caminem cap al turisme rural?

Normalment, la gent prefereix llocs allunyats de les ciutats. Però el que no s'aprofita és la capacitat dels espais periurbans de convertir-se en centres educatius. No hi ha millor lloc on explicar les activitats agràries i ramaderes que un graner, un hort o una granja. És important que la gent sàpiga que els pollastres tenen plomes i la llet no neix en un envàs.

Una altra activitat molt interessant –que compta amb precedents en alguns països europeus–, es el lloguer de parcel·les a gent que vulgui tenir un hort per, amb l'ajuda del pagès, cultivar els seus productes.

“El parc ha fixat una relació propera amb els pagesos: és vital”

De cara al futur, quines propostes té l'Unió de Pagesos per al Parc Agrari del Baix Llobregat?

L'Unió de Pagesos vam ser un dels principals promotors del parc i n'estem molt contents. Però la lluita per aconseguir més eines per a la preservació i desenvolupament és constant, no s'atura. En els plans urbanístics dels municipis, sovint dominen les múltiples pressions i el desig de construir.

Val la pena seguir lluitant, perquè l'experiència del parc ens diu que és possible que hi hagi pagesos que visquin de l'explotació, que hi hagi noves activitats econòmiques i gent jove amb ganes de quedar-se, fent agricultura col·lectiva.

Tenim motius per seguir defensant aquesta política d'espais periurbans, que, considerem, han de gaudir d'una discriminació positiva.

El parc es una experiència complexa, però molt interessant: hi ha una entesa entre diferents institucions i ha establert una relació propera amb els pagesos. Això, que sembla trivial, és vital a l'hora de decidir per on passa l'AVE o per on passa una autopista.

Si hi ha debat, hi ha més respecte pel patrimoni natural. D'això se'n beneficiaran els pagesos en particular però, sobretot, i molt, el conjunt de la societat.

■ “El Parc Agrari demostra que és possible que els pagesos visquin de la seva explotació.”

Atorgament dels ajuts per a les cooperatives i altres entitats agràries sense finalitat de lucre, corresponents a l'any 2004

En la convocatòria foren ateses totes les sol·licituts presentades. Properament, es publicaran les bases reguladores i convocatòria, corresponents al 2005.

La Comissió Executiva del Consorci del Parc Agrari va aprovar, el 29 de març, les bases de regulació de la concessió de subvencions per part del Consorci del Parc Agrari. Posteriorment, aquestes bases van ser publicades al BOP (7/4/04) i al DOG (7/5/04) deixant un termini de 20 dies des de la publicació al DOGC per a

la presentació d'al·legacions. Passat aquest període de temps, en què no es va presentar cap al·legació ni cap altre document, les bases van donar-se per vigents.

Les entitats interessades van tenir 30 dies a partir de la publicació al BOP per presentar la sol·licitud de subvenció. Els sol·licitants van haver d'a-

portar la documentació que acredités la seva solvència tècnica i financera, així com la justificació de les obres o activitats que volien dur a terme.

Un cop analitzades totes les sol·licituds correctament formulades, el Consorci del Parc Agrari del Baix Llobregat va realitzar una proposta de concessió de subvencions.

La Comissió Executiva del Consorci del Parc Agrari del Baix Llobregat, en data del 13 de desembre del 2004, va aprovar la concessió de les subvencions per un import total de 96.550,86 eur. Totes les entitats sol·licitants han acceptat la subvenció. Properament es publicaran les bases del 2005.

Subvencions atorgades

Associació de productors de fruita dolça de producció integrada

4.135 eur. per a l'assessorament tècnic en producció integrada i la compra de maquinària per al treball del sòl.

Associació de pagesos del Papiol

15.000 eur. per a l'organització de la Festa de la Cirera i la compra d'una màquina per carregar fems.

Agrària de Santa Coloma de Cervelló, SCCL

5.586,44 eur. per a la compra d'una màquina de fer forats amb desplaçament hidràulic a ambdós costats, dues podadores, dues bàscules per a la parada de venda a la nau G de Mercabarna i equipament informàtic.

Agrícola de Sant Vicenç dels Horts, SCCL

15.578,28 eur. per a la reforma i adequació del magatzem de venda de la cooperativa.

Agrícola del Prat, SCCL

2.278,5 eur. per a la compra d'equipament informàtic.

Associació de pagesos del Cal Roc

4.621,66 eur. per a la col·locació de tubs a passos de pluvials i regadores i pel desbrossament de pluvials i regadores.

Associació de criadors de la raça Prat

2.100 eur. per a la compra d'equipament informàtic i audiovisual.

Comunitat de regants del Canal de la Dreta

3.000 eur. per a la compra d'equipament informàtic i programes de gestió.

Consell regulador de la IGP pollastre i capó del Prat

4.228,70 eur. per a la compra d'equipament informàtic i per al disseny i impressió d'un tríptic promocional amb receptari.

Cooperativa Agrària Santboiana, SCCL

30.000 eur. per a la compra i instal·lació d'una cambra frigorífica i per a la compra de maquinària per adobar i desinfectar, equipament informàtic i programes de gestió.

Sindicat Agrícola de Sant Feliu, SCCL

5.243,28 eur. per a la reforma i adequació del magatzem de venda.

Torrelles, SCCL

4.779 eur. per a la pavimentació del pati de la cooperativa.

El Sr. Josep Mayoral, nou Diputat-President de l'Àrea d'Espais Naturals de la Diputació de Barcelona

El Sr. Josep Mayoral i Antigas, alcalde de Granollers, és, des del novembre del 2004, el nou Diputat-President de l'Àrea d'Espais Naturals de la Diputació de Barcelona i el nou Vice-President Executiu del Consorci del Parc Agrari del Baix Llobregat.

Nascut a Granollers l'any 1954, és economista de professió i, en períodes anteriors, ha estat al capdavant de l'Àrea d'Obres Públiques (1995-1999) i de l'Àrea de Turisme (1999-2004) de la Diputació de Barcelona.

Presència dels tècnics del Parc Agrari al "Salone Internazionale del Gusto", reconeguda biennial gastronòmica

Tècnics del Parc Agrari van ser presents en la 5a edició del prestigiós "Salone Internazionale del Gusto". Aquest saló gastronòmic biennial va tenir lloc, del 21 al 25 d'octubre del 2004 i en el Centre d'exposicions del Lingotto, a la ciutat italiana de Torí.

Produccions tradicionals de qualitat

Organitzat per la Fundació Slow Food i la Regió del Piemont, aquest fòrum està adquirint una importància creixent en el panorama internacional de les manifestacions dedicades a la enogastronomia. Les iniciatives que duu a terme s'estan guanyant un gran reconeixement en l'àmbit de la valoració de les petites produccions alimentàries tradicionals i de qualitat, a nivell mundial. Com en passades edicions (la 1a edició tingué lloc l'any 1996), l'objectiu d'aquest saló és la promoció del sector enogastronòmic mundial i, sobretot, transmetre al públic els continguts culturals que implica el patrimoni agroalimentari. Els afiliats a l'associació Slow Food s'autodefineixen com ecogastrònoms i

consideren els aliments com l'expressió de dos elements: per una banda, la terra (com ambient ecològic), i, per l'altra, la comunitat de persones que la conreen i transformen, i que comercialitzen i cuinen els seus fruits.

En aquesta ocasió, el saló s'ha centrat en el paper dels productors, és a dir, en el factor humà que hi ha rera tot allò que es consumeix. 5.000 persones, entre agricultors, pescadors, artesans i nòmades, van arribar d'arreu del món per compartir les seves experiències.

Les dades relatives a la participació són impressionants: enguany, el saló ha ocupat una superfície total de 50.000 m² amb 500 expositors, 60 països representats, 2.000 productors implicats i 190 *centinelli* italians i 60 de mundials. Cal destacar que els *centinelli* són petites produccions locals amb dificultats en les que Slow Food desenvolupa un projecte de salvaguarda i protecció dedicat específicament a un producte alimentari. A més de tenir una excel·lent qualitat organolèptica, la selecció de productes presenta caracterís-

**"5.000 agricultors,
artesans i
nòmades d'arreu
del món"**

■ El Saló del gust va servir per reivindicar els espais periurbans.

Slow Food

tiques genètiques diferencials i és l'expressió de la cultura material d'una comunitat.

140.000 visitants

A més de l'espai dedicat al "Mercat", de manera paral·lela, s'han realitzat 208 "Laboratoris del gust", amb 12.480 places i innumerables actes gastronòmics. Es calcula que més de 140.000 persones han visitat el saló.

La fundació Slow Food va néixer l'any 1989 per a la defensa de la biodiversitat alimentària (i, per tant, dels aliments, oficis, tècniques de producció i territoris en vies d'extinció) i de les tradicions gastronòmiques d'arreu del món. Els seus objectius principals són promoure una agricultura sostenible i respectuosa amb l'entorn, defensar la identitat cultural de les comunitats i el benestar animal, i reivindicar la sobirania alimentària (entesa com el dret de totes les comunitats a decidir què cultiven, produeixen i mengen).

En el marc de les activitats paral·leles, representants del Parc Agrari van participar en la reunió del grup Àgora del món rural (pertanyent a la Xarxa Arc Llatí). La reivindicació i revalorització dels espais periurbans fou l'objecte de debat i estudi del grup de treball (veure Agenda, pàg. 14).

Podeu consultar la pàgina web del saló a <http://www.salonedelgusto.it>.

El Parc Agrari: model a seguir per als Ajuntaments de Granada i Motril

Representants del parc convidats a les jornades "Parc Agrari de la Vega de Granada, font de riquesa i de treball"

Ordenar, utilitzar i preservar la Vega és un objectiu prioritari per als ajuntaments de Motril i Granada. Per aquest motiu, els dies 17 i 18 de desembre s'organitzaren les jornades "Parc Agrari de la Vega de Granada, font de riquesa i de treball".

L'objectiu de les jornades, adreçades a polítics, organismes públics, agricultors i alcaldes de la Vega, era "traslladar la figura del Parc Agrari del Baix Llobregat a la província de Granada", senyalà Miquel Esteban, coordinador de Medi Ambient d'IU. Les similituds entre Barcelona i Granada fan que la Vega prengui com a referència el Baix Llobregat. Els dos espais estan situats en una zona amb una població nombrosa, als afores d'una ciutat, i compten amb importants produccions fructícoles i hortícoles. L'exposició dels representants del parc va gravitar al voltant de la preservació, al Baix Llobregat, de les 3.200 ha de cultius d'horta i fruiters i de la posada en marxa dels mecanismes necessaris per fer d'aquest territori un espai de qualitat on

les empreses agràries disposin dels mitjans necessaris per a la millora de la seva rendibilitat.

Agricultura o totxo

Segons el diputat provincial d'IU, Miquel Fernández, a Granada "l'agricultura és l'alternativa al totxo. Segons les dades de què disposem, el parc immobiliari actual de l'àrea metropolitana seria suficient per assumir el creixement de població durant els propers 50 anys". L'establiment d'un parc agrari, tant a la Vega de Granada com a la Vega de Motril, es considera una opció per fer front al creixement urbanístic que està patint el litoral granadí i l'àrea metropolitana de Granada. L'Ajuntament de Motril va anunciar que convertirà les més de 2.000 ha de la Vega en el denominat "Parc Agrari de Motril" i ja ha reservat una partida a càrrec del pressupost del 2005 per realitzar els estudis previs a la creació del parc.

Bones pràctiques Presència dels productes del parc en diverses trobades europees

L'Arborètum i la marca Producte Fresc, protagonistes a Nimes i Torí

Amb el propòsit i la finalitat de donar a conèixer més enllà de les nostres fronteres la realitat i avenços del Parc Agrari, darre-rament, tècnics del parc han participat, per una banda, al seminari "Ciutat-camp", organitzat per la Xarxa Arc Llatí a la ciutat francesa de Nimes, i, per l'altra, a Torí (Itàlia), a les activitats paral·leles del Saló del gust.

El seminari Ciutat-camp fou una de les accions pilot organitzades en el marc de les activitats de l'Arc Llatí. La trobada, que tingué lloc a la ciutat francesa de Nimes el mes d'octubre, durà dos dies. En ella, tècnics del parc van presentar l'Arborètum de Can Comas i la marca Producte fresc

del Parc Agrari com a dues "bones pràctiques" en la complexa relació camp-ciutat. L'Arborètum és una oportunitat per a la recuperació del patrimoni genètic i de la biodiversitat al Baix Llobregat. A més, pot ser la via d'obtenció de productes de qualitat organolèptica per al mercat.

La marca Producte fresc permet als pagesos del Parc Agrari diferenciar els seus productes de la resta que es troba als mercats.

Coincidint amb el Saló del gust (veure pàg. 13), es va reunir Àgora del món rural, grup de treball de la Xarxa Arc Llatí, en el qual hi participa el Parc Agrari del Baix Llobregat. El tema de debat i treball fou l'anàlisi de possibles accions per a la reivindicació d'una nova relació ciutat-camp (on els

L'Arc Llatí és una associació formada per diputacions i consells insulars espanyols, consells generals francesos, províncies italianes i regions portugueses. Tots ells formen una activa euro-regió que actua de manera coordinada per tal de reforçar la cohesió econòmica, social i territorial de les diverses comunitats mediterrànies de l'Europa comunitària. Amb la finalitat, a més, d'aportar la seva visió davant dels grans reptes de la Unió Europea (UE), l'Arc Llatí no és únicament un punt de trobada dels seus socis sinó que ha esdevingut un mecanisme d'acció política destinat a fer valer els seus interessos davant dels estats i de la UE.

Àgora del món rural és un grup de treball de l'Arc Llatí, en el qual participen tècnics de la Diputació de Barcelona i del Parc Agrari del Baix Llobregat. El grup aborda temes relacionats amb el món rural, especialment la problemàtica relació camp-ciutat.

espais agraris periurbans hi tenen un paper fonamental). Tots els participants van coincidir en senyalar la necessària valoració de les produccions locals de qualitat i dels productes agroalimentaris artesans.

Visites destacades del 2n semestre

TELÈFONS ÚTILS:

Institucions, organitzacions i associacions

- **Consorci Parc Agrari del Baix Llobregat:** 936 852 400
- **Diputació de Barcelona. Oficina Tècnica d'Acció Territorial:** 934 022 483
- **Consell Comarcal del Baix Llobregat**
- **Patronat de Promoció Agrícola:** 936 852 400
- **Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca**
- **Oficina comarcal de Sant Boi:** 936 400 882 / 936 400 794
- **Departament de Política Territorial i Obres Públiques:** 934 958 000
- **Departament de Medi Ambient:** 934 193 085
- **Junta de Residus:** 934 514 135
- **Junta de Sanejament:** 934 516 042
- **Unió de Pagesos de Catalunya.**
- **Oficina comarcal de Sant Boi:** 936 525 700
- **Institut Agrícola Català de Sant Isidre - ASAJA:** 933 011 636
- **Reial Canal de la Infanta:** 933 180 036
- **Canal de la Dreta del Llobregat:** 932 156 072
- **Associació de Criadors de Raça Prat:** 933 790 057
- **Associació de Productors de Tomàquet del Baix Llobregat:** 936 406 302
- **ADV Delta del Llobregat i ADV Baix Llobregat:** 936 370 062
- **ADV de fruita del Baix Llobregat:** 936 406 302

Entitats econòmiques:

- **MERCABARNA:** 933 355 300
- **Coop. EUROHORTA:** 935 970 805
- **Coop. del Prat de Llobregat:** 933 790 057 / 933 790 151 (Mercabarna): 932 630 972
- **Coop. Agropecuària de Gavà i Baix Llobregat:** 936 622 147
- **Coop. Agrícola de Sant Joan Despí:** 933 730 115
- **Coop. Agrícola Horta-Viladecans:** 932 620 358
- **Coop. Agrícola de Viladecans:** 936 580 194
- **Coop. Agrícola de Sant Boi:** 936 400 180 / 936 400 018
- **Coop. Agrícola de Santa Coloma de Cervelló (Mercabarna):** 933 352 967
- **Coop. Agrícola de Sant Vicenç dels Horts:** 936 560 058
- **Coop. Agrícola de Sant Feliu de Llobregat:** 936 660 986
- **Coop. Agrícola de Molins de Rei:** 936 681 492

Protecció civil i seguretat rural:

Ajuntaments:

- **Castelldefels:** 936 651 150
Polícia local: 936 361 444
- **Cornellà de Llobregat:** 933 770 212
Polícia local: 933 771 415
- **El Papiol:** 936 730 220
Polícia local: 608 446 070
- **El Prat de Llobregat:** 933 790 050
Polícia local: 934 787 272
- **Gavà:** 932 639 100
Polícia local: 932 369 140
- **L'Hospitalet de Llobregat:** 934 029 400
Polícia local: 933 375 353
- **Molins de Rei:** 936 803 340
Polícia local: 936 688 866
- **Pallejà:** 936 630 000
Polícia local: 608 493 232
- **Sant Boi de Llobregat:** 936 351 200
Polícia local: 936 400 123
- **Sant Feliu de Llobregat:** 936 858 000
Polícia local: 936 661 543
- **Sant Joan Despí:** 934 806 001
Polícia local: 934 806 010
- **Sant Vicenç dels Horts:** 936 561 551
Polícia local: 936 566 161
- **Santa Coloma de Cervelló:** 936 450 700
Polícia local: 608 190 138
- **Viladecans:** 936 351 800
Polícia local: 936 588 111
- **Servei de vigilància del Parc Agrari:** 649 957 930
- **Protecció Civil:** 934 820 325
- **Bombers:** 085
- **Creu Roja de Sant Boi:** 936 521 311
- **Polícia Nacional:** 091
- **Guàrdia Civil:** 062
- **Guàrdia Civil. Sant Vicenç dels Horts:** 936 566 761
- **Mossos d'Esquadra:** 933 009 191

El Consell Amsterdamès per al Desenvolupament Urbà visita el Parc Agrari

El mes d'octubre, una delegació de membres del Consell Amsterdamès per al Desenvolupament Urbà (ARS) van visitar el Parc Agrari. L'experiència que es duu a terme al Baix Llobregat va despertar l'interès d'aquest organisme, únic a Holanda.

Urbanisme i ciutadania

Amb quasi 50 anys d'existència, l'ARS assessora l'Ajuntament d'Amsterdam en projectes d'edificació, xarxes de transport, zones industrials o habitatge i sobre la interac-

ció de tots aquests factors amb els barris i la ciutadania. A més de donar la seva opinió sobre projectes municipals i a fi d'activar el debat sobre aspectes millorables, l'entitat organitza conferències i exposicions. Periòdicament, publica dictàmens a partir d'investigacions pròpies.

El camp de treball de l'ARS no es limita al casc urbà d'Amsterdam. Actualment, porta a terme un treball sobre la relació que s'estableix entre la ciutat i la regió del voltant. L'estudi aborda, entre d'altres

aspectes, els plans d'ordenament territorial i de locomoció i transport, i casos concrets com l'aeroport de Schiphol o el desenvolupament portuari.

L'ARS està compost per 50 membres de diferents sectors: la cambra de comerç, corporacions de l'habitatge, centres de barri, sindicats, associacions de dones, universitats, responsables del ferrocarril, port i aeroport, entre d'altres. Tots ells, a més de la seva adscripció a una organització, tenen un interès personal per l'urbanisme.

■ Delegació de l'ARS a Can Comas.

Can Comas acull directius d'administracions locals de la província de Barcelona en una sessió fòrum

Abans d'iniciar-se el debat, el grup va recórrer el Parc Agrari

Un grup de 19 directius d'ajuntaments de la província de Barcelona i de la Diputació de Barcelona, celebraren el juny del 2004, a la masia de Can Comas, el "4t Fòrum d'habilitats directives per a la gestió territorial". L'Oficina de cooperació de la Diputació amb la col·laboració de l'Àrea de formació continua de la Fundació Politècnica de Catalunya (mitjançant exalumnes del curs Habilitats directives) organit-

zen, periòdicament, aquesta sessió de treball.

La primera part de la trobada va consistir en una visita al Parc Agrari, que el grup va aprofitar per conèixer-ne la gestió.

Un cop finalitzada, a les instal·lacions de Can Comas tingué lloc una sessió fòrum sobre "estratègies gerencials en la proposta de polítiques per a la integració cultural" als municipis.

Un nou servei
per als pagesos

PREMSAT DE PLÀSTICS

Parc Agrari
del Baix Llobregat

Diputació
Barcelona
xarxa de municipis

Consell Comarcal
del Baix Llobregat

UNIO
DE PAGESOS